

Vonarstjarna eða vandræðabarn?

Efnahagsleg áhrif ferðapjónustunnar

Pálmar Þorsteinsson

`palmar.thorsteinsson@hagstofa.is`

`https://www.hagstofa.is`

4. október 2017

Efnahagsleg áhrif ferðapjónustunnar

Ferðapjónustan er **allsstaðar**

- ▶ á veitingastöðum
- ▶ í sundlaugum
- ▶ á tónleikum
- ▶ í verslunum

- ▶ á veitingastöðum
- ▶ í sundlaugum
- ▶ á tónleikum
- ▶ í verslunum

- ▶ á veitingastöðum
- ▶ í sundlaugum
- ▶ á tónleikum
- ▶ í verslunum

- ▶ á veitingastöðum
- ▶ í sundlaugum
- ▶ á tónleikum
- ▶ í verslunum

Aukin **samskipti** við ferðamenn

Allir þekkja einhvern sem **vinnur** við ferðaþjónustu

Fleiri [fréttir](#) tengjast ferðapjónustu

Fleiri hafa [skoðun](#) á ferðapjónustu

Ferðapjónustan varðar fleira fólk en áður

Upplýsingar eru **forsenda** uppbyggilegrar og málefnalegrar umræðu

Hvert er umfang ferðapjónustunnar?

- ▶ Fjöldi ferðamanna og gistinguátta
- ▶ Neysla ferðamanna og gjaldeyristekjur
- ▶ Fjöldi fyrirtækja
- ▶ Fjöldi starfa
- ▶ Hluti af landsframleiðslu

- ▶ Fjöldi ferðamanna og gistinguátta
- ▶ Neysla ferðamanna og gjaldeyristekjur
- ▶ Fjöldi fyrirtækja
- ▶ Fjöldi starfa
- ▶ Hluti af landsframleiðslu

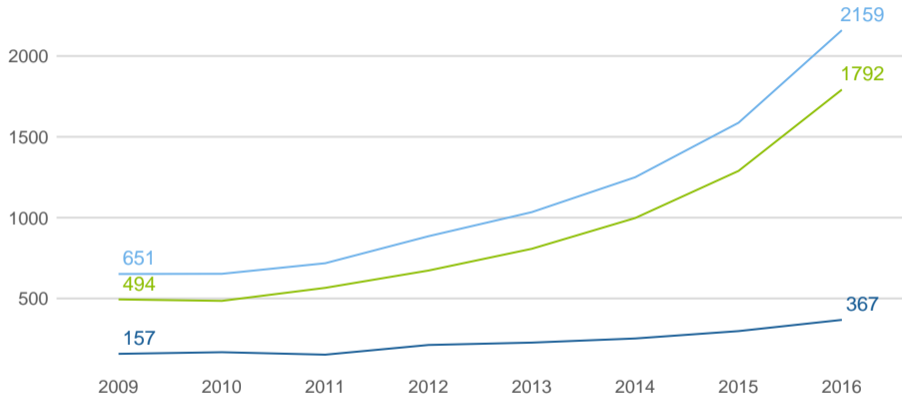
- ▶ Fjöldi ferðamanna og gistinguátta
- ▶ Neysla ferðamanna og gjaldeyristekjur
- ▶ Fjöldi fyrirtækja
- ▶ Fjöldi starfa
- ▶ Hluti af landsframleiðslu

- ▶ Fjöldi ferðamanna og gistinguátta
- ▶ Neysla ferðamanna og gjaldeyristekjur
- ▶ Fjöldi fyrirtækja
- ▶ Fjöldi starfa
- ▶ Hluti af landsframleiðslu

- ▶ Fjöldi ferðamanna og gistinguátta
- ▶ Neysla ferðamanna og gjaldeyristekjur
- ▶ Fjöldi fyrirtækja
- ▶ Fjöldi starfa
- ▶ Hluti af landsframleiðslu

Fjöldi ferða erlendra ferðamanna hingað til lands voru 2,2 milljónir árið 2016 og þær hafa nær fjórfaldast frá árinu 2009

Fjöldi ferða erlendra ferðamanna eftir tegund (þúsundir)

Ferðamenn — Daggestir — Ferðamenn, alls — Næturgestir

Útgjöld erlendra ferðamanna hérlendis
námu 357 milljörðum árið 2016

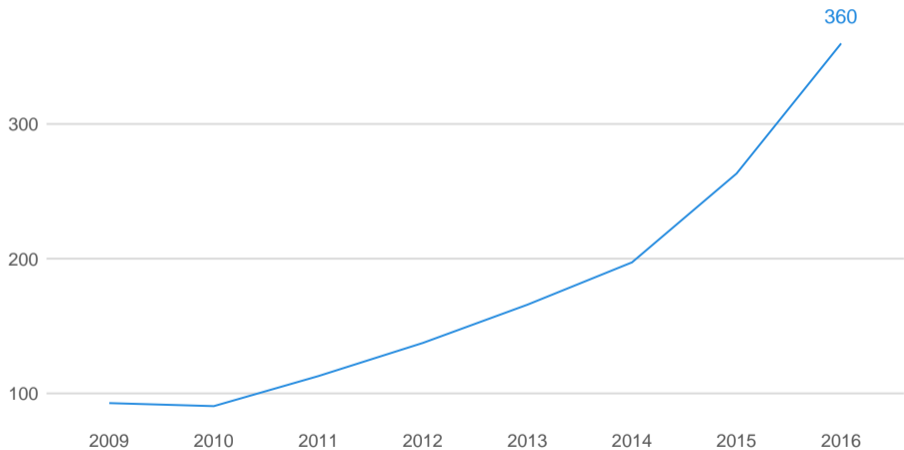
Það jafngildir rúmri einni milljón á hvern
íbúa landsins

- ▶ Nýr Landspítali: 65 milljarðar (með tækjum)
- ▶ Sundabraut: 40 - 100 milljarðar
- ▶ Ný Hvalfjarðargöng: 12 - 15 milljarðar

- ▶ Nýr Landspítali: 65 milljarðar (með tækjum)
- ▶ Sundabraut: 40 - 100 milljarðar
- ▶ Ný Hvalfjarðargöng: 12 - 15 milljarðar

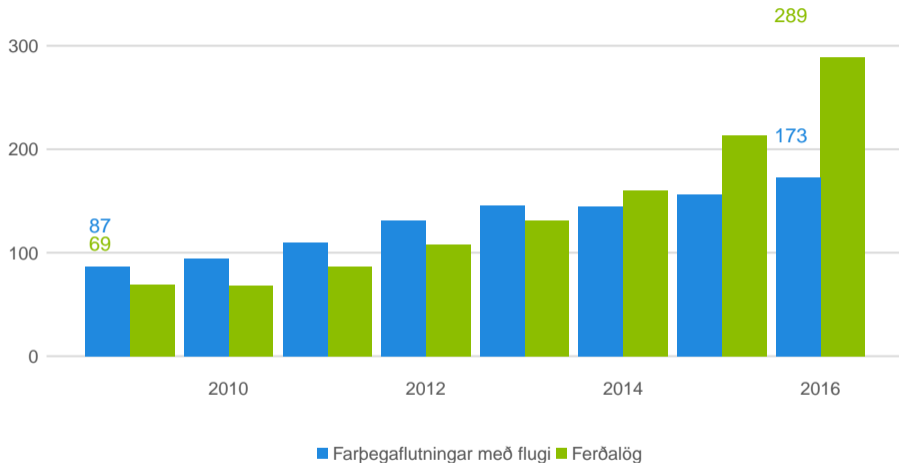
- ▶ Nýr Landspítali: 65 milljarðar (með tækjum)
- ▶ Sundabraut: 40 - 100 milljarðar
- ▶ Ný Hvalfjarðargöng: 12 - 15 milljarðar

Heildarneysla erlendra ferðamanna (milljarðar króna, verðlag hvers árs)

Heildar gjaldeyristekjur námu 462
milljörðum árið 2016

Þjónustuviðskipti við útlönd eftir þjónustuflokkum (milljarðar króna)

Á tímabilinu frá 2009 til 2016 fjölgaði fyrirtækjum hér á landi um 20%

Fyrirtækjum í ferðapjónustu fjölgaði aftur á móti um 50% frá árinu 2009 til ársins 2016

- ▶ Veitingapjónusta: 15%
- ▶ Gistipjónusta: 80%
- ▶ Bílaleigur: 108%
- ▶ Ferðaskrifstofur og ferðaskipuleggjendur: 197%

Fyrirtækjum í ferðapjónustu fjölgaði aftur á móti um 50% frá árinu 2009 til ársins 2016

- ▶ Veitingapjónusta: 15%
- ▶ Gistipjónusta: 80%
- ▶ Bílaleigur: 108%
- ▶ Ferðaskrifstofur og ferðaskipuleggjendur: 197%

Fyrirtækjum í ferðapjónustu fjölgaði aftur á móti um 50% frá árinu 2009 til ársins 2016

- ▶ Veitingapjónusta: 15%
- ▶ Gistipjónusta: 80%
- ▶ Bílaleigur: 108%
- ▶ Ferðaskrifstofur og ferðaskipuleggjendur: 197%

Fyrirtækjum í ferðapjónustu fjölgaði aftur á móti um 50% frá árinu 2009 til ársins 2016

- ▶ Veitingapjónusta: 15%
- ▶ Gistipjónusta: 80%
- ▶ Bílaleigur: 108%
- ▶ Ferðaskrifstofur og ferðaskipuleggjendur: 197%

Fyrirtækjum í ferðapjónustu fjölgaði aftur á móti um 50% frá árinu 2009 til ársins 2016

- ▶ Veitingapjónusta: 15%
- ▶ Gistipjónusta: 80%
- ▶ Bílaleigur: 108%
- ▶ Ferðaskrifstofur og ferðaskipuleggjendur: 197%

1 af hverjum 7 nýjum fyrirtækjum á tímabilinu starfar í ferðarþjónustu

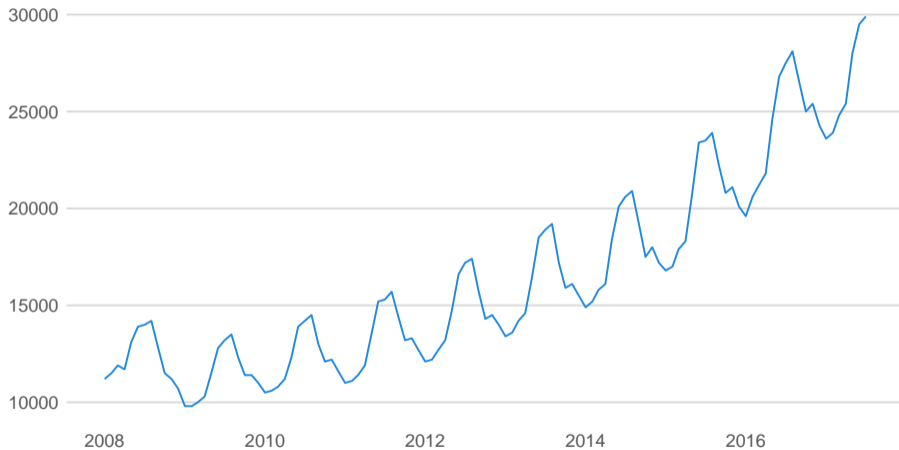
135 nýir veitingastaðir!

Um 40% af veltu veitingastaða er vegna ferðamanna

Ferðapjónustan er **allsstaðar**

Fjöldi launþega í ferðapjónustu hefur **tvöfaldast** frá árinu 2009

Fjöldi launþega í ferðapjónustugreinum

- ▶ **2009:** 13.200 launþegar eða 7% af fjölda starfandi
- ▶ 2016: 27.500 launþegar eða 14% af fjölda starfandi
- ▶ 2017: 29.900 launþegar eða 15% af fjölda starfandi

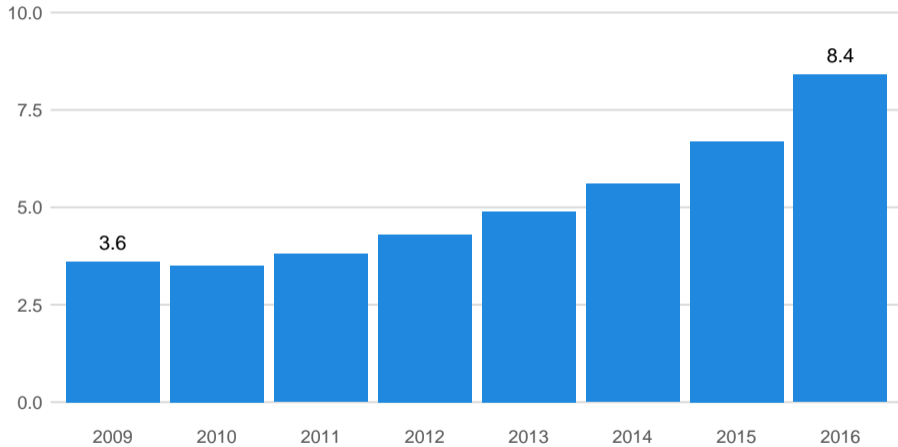
- ▶ **2009:** 13.200 launþegar eða 7% af fjölda starfandi
- ▶ **2016:** 27.500 launþegar eða 14% af fjölda starfandi
- ▶ **2017:** 29.900 launþegar eða 15% af fjölda starfandi

- ▶ **2009:** 13.200 launþegar eða 7% af fjölda starfandi
- ▶ **2016:** 27.500 launþegar eða 14% af fjölda starfandi
- ▶ **2017:** 29.900 launþegar eða 15% af fjölda starfandi

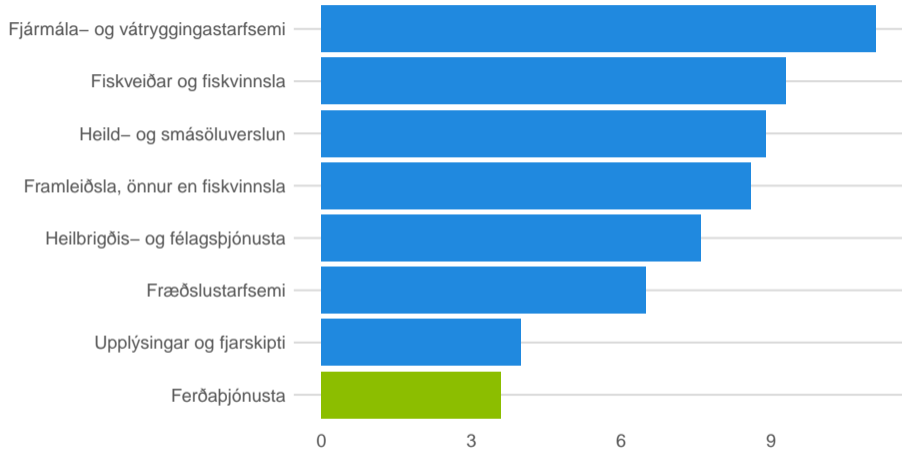
Landsframleiðslan segir okkur hvor tvegga
hvað við framleiðum og hvað við höfum til skiptanna

Framlag ferðapjónustu til landsframléiðslu er mælikvarðinn á efnahagslegan ábata hennar

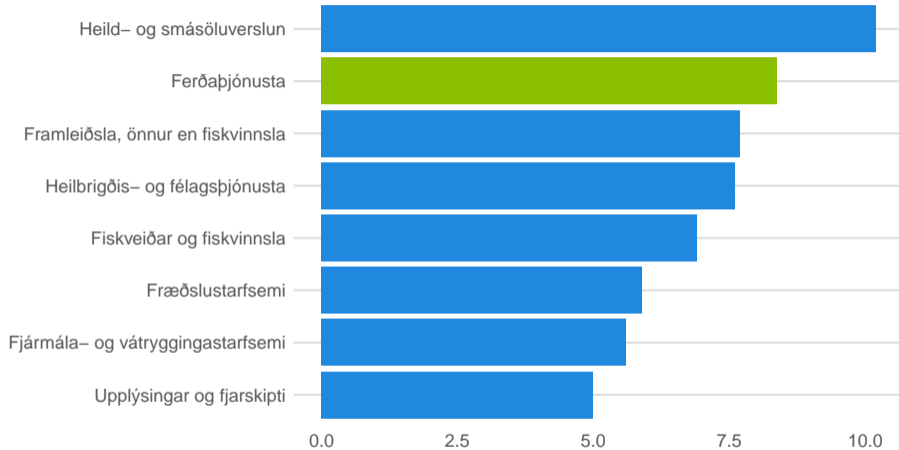
Hlutfall ferðapjónustu af vergri landsframleiðslu (%)

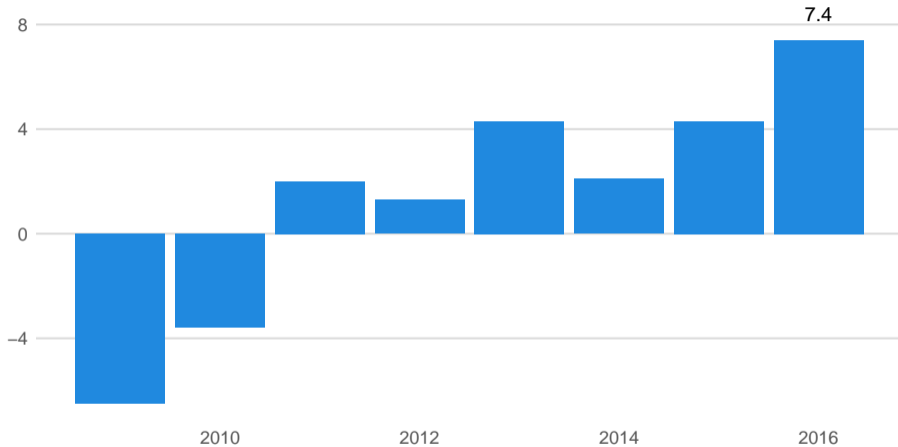
Hlutur valinna atvinnugreinahópa í landsframleiðslu árið 2009 (%)

Hlutur valinna atvinnugreinahópa í landsframleiðslu árið 2016 (%)

Verg landsframleiðsla, magnbreyting frá fyrra ári (%)

Hin nýja ferðapjónusta

Eftir öran vöxt undanfarin ár er ferðapjónustan orðin undirstöðugrein

Aukið umfang skapar ný úrlausnarefni

- ▶ Er framleiðni í ferðaþjónustu nægjanlega mikil?
- ▶ Hvaða áhrif hefur árstíðasveifla ferðaþjónustunnar á vinnumarkaðinn og hagkerfið?
- ▶ Hvað þola innviðir landsins mikla aukningu ferðamanna?
- ▶ Hvaða áhrif hefur fjárfesting í ferðaþjónustu á fjárfestingu annarra greina og hins opinbera?
- ▶ Hvernig tryggjum við samkeppnishæfi íslenskrar ferðaþjónustu?
- ▶ Er kynjaslagsíða í störfum í ferðaþjónustu?

- ▶ Er framleiðni í ferðaþjónustu nægjanlega mikil?
- ▶ Hvaða áhrif hefur árstíðasveifla ferðaþjónustunnar á vinnumarkaðinn og hagkerfið?
- ▶ Hvað þola innviðir landsins mikla aukningu ferðamanna?
- ▶ Hvaða áhrif hefur fjárfesting í ferðaþjónustu á fjárfestingu annarra greina og hins opinbera?
- ▶ Hvernig tryggjum við samkeppnishæfi íslenskrar ferðaþjónustu?
- ▶ Er kynjaslagsíða í störfum í ferðaþjónustu?

- ▶ Er framleiðni í ferðaþjónustu nægjanlega mikil?
- ▶ Hvaða áhrif hefur árstíðasveifla ferðaþjónustunnar á vinnumarkaðinn og hagkerfið?
- ▶ Hvað þola innviðir landsins mikla aukningu ferðamanna?
- ▶ Hvaða áhrif hefur fjárfesting í ferðaþjónustu á fjárfestingu annarra greina og hins opinbera?
- ▶ Hvernig tryggjum við samkeppnishæfi íslenskrar ferðaþjónustu?
- ▶ Er kynjaslagsíða í störfum í ferðaþjónustu?

- ▶ Er framleiðni í ferðaþjónustu nægjanlega mikil?
- ▶ Hvaða áhrif hefur árstíðasveifla ferðaþjónustunnar á vinnumarkaðinn og hagkerfið?
- ▶ Hvað þola innviðir landsins mikla aukningu ferðamanna?
- ▶ Hvaða áhrif hefur fjárfesting í ferðaþjónustu á fjárfestingu annarra greina og hins opinbera?
- ▶ Hvernig tryggjum við samkeppnishæfi íslenskrar ferðaþjónustu?
- ▶ Er kynjaslagsíða í störfum í ferðaþjónustu?

- ▶ Er framleiðni í ferðapjónustu nægjanlega mikil?
- ▶ Hvaða áhrif hefur árstíðasveifla ferðapjónustunnar á vinnumarkaðinn og hagkerfið?
- ▶ Hvað þola innviðir landsins mikla aukningu ferðamanna?
- ▶ Hvaða áhrif hefur fjárfesting í ferðapjónustu á fjárfestingu annarra greina og hins opinbera?
- ▶ Hvernig tryggjum við samkeppnishæfi íslenskrar ferðapjónustu?
- ▶ Er kynjaslagsíða í störfum í ferðapjónustu?

- ▶ Er framleiðni í ferðapjónustu nægjanlega mikil?
- ▶ Hvaða áhrif hefur árstíðasveifla ferðapjónustunnar á vinnumarkaðinn og hagkerfið?
- ▶ Hvað þola innviðir landsins mikla aukningu ferðamanna?
- ▶ Hvaða áhrif hefur fjárfesting í ferðapjónustu á fjárfestingu annarra greina og hins opinbera?
- ▶ Hvernig tryggjum við samkeppnishæfi íslenskrar ferðapjónustu?
- ▶ Er kynjaslagsíða í störfum í ferðapjónustu?

Ferðapjónustan bjargaði okkur úr einni krísu - en gæti hún orðið rótin að þeirri næstu?

Vonarstjarna eða vandræðabarn?